

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЕТНОМУЗИКОЛОГІЯ

ПРОГРАМА
підготовки докторів філософії з мистецтвознавства

денної та заочної форм навчання

напря́м підготовки _____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
02 мистецтво _____
_____ (шифр і назва напряму підготовки)
спеціально́сть _____ 025 музичне мистецтво _____
_____ (шифр і назва спеціальності)
_____ (назва спеціалізації)

Харків 2017-

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Осадча В.М.,

професор кафедри теорії та історії музики

Харківської державної академії культури,

кандидат мистецтвознавства, професор

Етномузикологія. - Програма курсу. Укл. проф. Осадча В.М. Х., ХДАК, 2017 – 12с.

Затверджено на засіданні кафедри

теорії та історії музики Протокол № від 2017 р.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Етномузикологія» складена відповідно до освітньо-наукового ступеню підготовки докторів філософії з мистецтвознавства галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
	Галузь знань _____ (шифр і назва) Напрямок підготовки 02_ мистецтво (шифр і назва)	Дисципліна за вибором	
Тематичних розділів	Спеціальність (професійне спрямування): 025 музичне мистецтво	Рік підготовки:	
Тем – 9		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		5-й гр. 2 н 6-й гр.: 3, 4, 4 ММЕ, 4 ес	5-й гр. 2 н 6-й гр.: 3, 4, 4 ММЕ, 4 ес
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,75	Освітньо-кваліфікаційний рівень: доктор філософії з мистецтвознавства	Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс за вибором "Етномузикологія" є профілюючим для аспірантів спеціальності 025 «музичне мистецтво» і викладається на кафедрі теорії та історії музики в першому семестрі 1-го року навчання. Викладання лекційного курсу є загально-теоретичною підвалиною для опанування методологічних засад вивчення музичних творів усної традиції побутування, їх історико-культурного значення для формування національно самобутнього музичного мислення, та його втілення у досягненнях в загальнокультурній та мистецькій сферах буття сучасного українського суспільства.

Мета курсу – дати аспірантам системні знання з методології вітчизняного й світового етномузикознавства, навчити самостійно орієнтуватися серед сучасних методів й технік під час аналізу фольклорного твору, виховати здатність до творчого та наукового мислення на основі знань методологічних засад вивчення фольклору.

Завдання навчальної дисципліни:

- дати аспірантам систему знань з сучасного стану науки про народнопісенну творчість, закласти основи системно-наукового вивчення аналізу фольклорних творів як пам'ятки

культури усної та усно-писемної традиції насамперед на тлі вітчизняної теорії структурно-типологічного аналізу

- характеризувати сучасні наукові напрямки вивчення фольклорної спадщини на межі соціологічних, психологічних параметрів (теорія спілкування у фольклорі, соціологія фольклору тощо);
- Прищепити розуміння взаємодії аналітичних засобів - дискретного (за засобами музичної виразності) і процесуального - в поєднанні з іншими елементами синкретичного існування народної пісенності та традиційного музикування: словом, поезією, рухом, хореографією, часопросторовими характеристиками відтворення, які залучають до розуміння феномену фольклорного твору комплекс його культурного оточення.
- аналізувати синкретичні й автономні за засобами музичної виразності жанри народної музичної творчості та виявляти їх етнічну своєрідність,
- осягнути специфіку образно-музичного мислення народу, аналізу взаємодії музичних, вербальних, хореологічних компонентів фольклорних текстів, прослідкувати процеси становлення й розвитку музичної фольклористики в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- об'єкт, предмет, структуру курсу «етномузикологія»;
- досягнення сучасної світової фольклористики та етномузикології, основні напрямки досліджень у галузі музичного фольклору,
- систему музично-фольклористичних понять, закономірностей та принципів музичного розвитку етнічних раритетів,
- особливості вивчення та використання музичного фольклору в системі професійної діяльності музичного виконавця, викладача та художнього керівника музичного колективу,
- спеціальну літературу в сфері професійної діяльності, теоретичні основи музичного мистецтва та особливості національних традицій, жанрово-стильової системи фольклору, змісту музично-фольклористичних дисциплін у системі вищої музичної освіти.

Вміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних засадах музичної фольклористики, етнології, етномузикології та етноорганології;
- вивчати та інтерпретувати зразки музичного фольклору світу на основі базових знань таких межуючих наук як етнографія та музична етнографія, історія та культурологія, історія культури й історія музики, філологія та фольклористика, етнопедагогіка й етнопсихологія, мистецтвознавство та музикознавство, антропологія і музична антропологія;
- використовувати дослідницький інструментарій методологічного апарату музичної фольклористики, вільно оперуючи основними категоріями мистецтвознавства та етнології;
- самостійно проводити науково-пошукову музично-фольклористичну роботу. Фіксувати, аналізувати музичний фольклор з подальшим прогнозуванням та проектуванням ситуації музичної діяльності, обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем інтерпретації фольклорного музичного твору, визначати онтологічний та функціональний статус музичного фольклору.

Курс за вибором «Етномузикологія» розрахований на 30 аудиторних год. і сполучає лекції (20 год) і семінари (10 год.).

За підсумками проходження курсу за вибором проводиться залік, під час якого аспірант повинен виявити теоретичні знання тем курсу, практичне вміння проаналізувати фольклорний твір, представити конспект лекцій та перелік опрацьованої літератури з курсу, надати відповіді до власно складених аналітичних та модельованих нотаций, а також стосовно

основних положень самостійно пророблених під час підготовки до семінарських занять фольклорно-етнографічних, джерелознавчих та краєзнавчих збірок та теоретичних праць.

3. Програма курсу.

Вступ.

Предмет та завдання курсу. Склад та розподілення годин за темами. Звігність. Основні визначення та формулювання. Методи музичної етнографії (антропології, фольклористики, етномузикології).

Тема 1. Етномузикологія та історія культури. Теорія культурної традиції. Національні, регіональні та локальні культурні традиції.

Особливості вивчення традиційної музичної культури. Фольклорний текст і сучасні підходи до фіксації, запису та документування народної музики. Специфіка методів етномузикознавства (музичної етнографії) і музикознавства. Традиція як фундаментальна категорія культурології, яка визначає універсальний рівень культури. Проблеми культури усної традиції в працях вітчизняних вчених. Визначення культурної традиції в працях Е.С. Маркаряна. Установлення загальних закономірностей як засобу системного аналізу. Актуальність дослідження локальних культурних традицій.

Тема 2. Специфіка етнічної культури усної традиції та проблеми її вивчення.

К.В.Чистов про культуру як феномен та традицію як механізм її формування, трансмісії та функціонування. Варіативність усної локальної традиції як колективної етнічної пам'яті (соціологічний аспект) та як структурно організованого прояву культурної традиції усного побутування: активність, плинність, просторово-часовий вимір наслідування та відтворення. Дискретний характер окремих творчих актів традиції (обрядів, фольклорних текстів) Е.Ю.Алексеев про онтологічні якості фольклору та методи дискурсивного та особистісно зорієнтованого рівнів розуміння. Синкретична природа усної народної культури і поєднання для її опису естетичного, соціологічного та психологічного підходів. Усний характер побутування фольклору та специфіка його пізнання як "текстового" прочитання "безтекстової" культури усного спілкування.

Тема 3. Типологія народної пісенності як локальної культури усної традиції.

Проблеми типологічного вивчення традиційного фольклору як явища культури в працях Б.М.Путілова, В. М. Гацака, Є.В. Гінніуса. Тип і варіативність в усній традиції. Визначення типу як сукупності об'єктів та співвідношення сталих ознак. А.М.Мехнецов про особливості визначення типу а усній субетнічній традиції. Функція, жанр і структура локальної культури усної традиції.

Тема 4. Фольклористичні дослідження у XVIII ст. Школа російської академічної фольклористики XIX - початку XX ст.

Розвиток поглядів на фольклор у освіченому середовищі в I половині XVIII ст. Побутування селянського фольклору поряд з кантами, духовними віршами та церковними колядками. Співаники XVII - XVIII ст. Особливості російської академічної фольклористики. Роль української фольклористики та її видатні представники XIX ст. П.Чубинський, О. Потєбня, Р.Бодяньський, М.Костомаров, І. Срезневський. Формування та розвиток напрямів I методів дослідження народної музики Міфологічна школа і походження мистецтва. Дослідження Р.Буслаєва, О. Потєбні історична школа та її представники А. Міллер, І. Дашкевич.

Міграціонізм у наукових працях Теодара Бенфея, О. Пипіна, В.Стасова, М. Драгоманова, О. Веселовського..

Тема 5. Школи та напрями в етнології і етномузикознавстві.

Методи і представники західноєвропейської етнології. Специфіка наукових досліджень. Методологічні засади вивчення фольклорного матеріалу – багаторічне особисте занурення вченого у середовище побутування (Е. Тейлор, Д. Фрезер, Б. Малиновський, Л. Морган), в українській дослідницькій традиції (З. Доленга- Ходаковський, гр. Калиновський у XVIII ст.).

Культурна антропологія і усна словесність Використання культурною антропологією та академічною фольклористикою відмінних методів вивчення усної словесності та визначення обсягу предмету досліджень.

Сінхронічні і діахронічні дослідження. Розгляд запису фольклору як фіксованої пам'ятки культури.

Тема 6 Теорія пісенного фольклору в етномузикологічних та філологічних працях.

Прагматичний, синтаксичний і морфологічний, фонічний аналіз. Аналіз ладової будови з урахуванням інтерференції звукорядів. Збірки Ф. Колесси, М. Роздольського, В. Гошовського як зразки системного дослідження регіональної та локальної традиції.. Залучення В. Гошовським комп'ютерних технологій і методів обробки даних для проведення типологічних системних досліджень фольклору. Підходи до вивчення фольклорно-етнографічних матеріалів в польових умовах. Документування фольклорного твору. Аналітичний підхід до музично-етнографічної транскрипції у Б.С.Луканюка та А.І.Іваницького.

Тема 7. Методологія та методика етномузикологічного дослідження.

Ф.М.Колесса, про особливості фольклору сублокальних пісенних традицій прикордонних територій. К.В.Квгтка, В.Л.Гошовський, А.Іваницький, К.А.Дорохова про вивчення народної пісенності методами етномузикології. узагальнення варіантів та будова інваріантних моделей: (ритмо-структурна типологія, мелодико-фактурні типи, ареальна типологія та музична ареологія: (складення атласу музичних діалектів).

Тема 8. Системний підхід до вивчення фольклорно- етнографічних матеріалів. Сучасні дослідження вітчизняних вчених, конференції та наукові збірники.

Вивчення жанрово-стильових особливостей традиційного фольклору етномузикологами київської та харківської шкіл. Дослідження мелогеографії розповсюдження пісенних типів за допомогою методів ареального узагальнення типології обрядових наспівів вченими проблемної науково-дослідної лабораторії по вивченню й пропаганді народної музичної творчості (І.В.Клименко, О.І.Музіна, Є.В.Єфремов – НМА ім.. П.Чайковського). Аналітичне обґрунтування системних публікацій фольклорних фондів кінці XIX - XX ст., зокрема фонографічних валиків (ПДЛМЕ Львівської національної музичної академії ім.. М.Лисенка) –. Напрямки досліджень. відділів етномузикології та фольклористики ІМФЕ ім.. М.Т.Рильського АН України (праці С.Й.Грици, М.Й.Хая, Л.О.Єфремової, А.І.Іваницького). Внесок викладацького складу вишів культури і мистецтв України в

наукове вивчення та узагальнення фольклорної спадщини України. Поєднання наукової та виконавської діяльності дослідницьких угруповань.

Тема 9. Визначення параметрів виконавської традиції в фольклорі.

Рівень індивідуального мовлення (активне побутування) і рівень норми (виконання). Передання змісту і модальності. Тип і його реалізація як структури під час виконання. Структурний рівень членування в лінгвістиці. Визначення структури. Праці В.Пономаренко, Є.В.Єфремова, В. В. Осипенко, Ю. І. Карчової з типології й специфіки народнопісенного виконавства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	лекц.	семін.	сам. роб.	
1. Етномузикологія та історія культури. Теорія культурної традиції. Національні, регіональні та локальні культурні традиції	11	2	2	7
2. Специфіка етнічної культури усної традиції та проблеми її вивчення.	8	2		6
3. Типологія народної пісенності як локальної культури усної традиції.	12	2	2	8
4. Фольклористичні дослідження у XVIII ст. Школа російської академічної фольклористики XIX - початку XX ст.	12	2	2	8
5. Школи та напрями в етнології і етномузикознавство	9	2		7
6. Теорія пісенного фольклору в етномузикологічних та філологічних працях.	8	2		6
7. Методологія та методика етномузикологічного дослідження.	9	2	2	5
8. Системний підхід до вивчення фольклорно-етнографічних матеріалів. Сучасні дослідження вітчизняних вчених, конференції та наукові збірники.	13	4	2	7
9. Визначення параметрів виконавської традиції в фольклорі.	8	2		6
Разом	90	20	10	60

5. Рекомендована література

Базова

3. Абрамян Э.Г. У истоков культурной традиции. Ташкент : Изд-во «ФАН» Узбекской ССР, 1988. –125с.
4. Алексеев Э.Е. Фольклор в контексте современной культуры.– М: Сов. композитор, 1988. –236с.
5. Алексеев Э.Е. Раннефольклорное интонирование, звуковысотный аспект. М., Сов. композитор, 1986. – 238с.
6. Алиева А., Астафьева Л., Гацак В. и др. Опыт системно-аналитического исследования исторической поэтики нар. песен. // Фольклор. Поэтическая система. – М, 1977. – С. 45– 105.
7. Арутюнов С.А. Обычай, ритуал, традиция. // Сов. этнография, 1981. №2. – С.97-99.
8. Буряк В. Фольклор у контексті нової парадигми часу / Народна творчість українців в просторі та часі : Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» / За ред. проф. Г.Аркушина. – Луцьк: ВМА «Терен», 2010. – С.14-24. – 544 с.
9. Бовсунівська Н. Українське народне інструментальне мистецтво як соціокультурний феномен / Народна творчість українців в просторі та часі : Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» / За ред. проф. Г.Аркушина. – Луцьк: ВМА «Терен», 2010. – С.4-13. – 544 с.
10. Будь здрава, землице. Емігрантські пісні. Упоряд. С.Й. Грица. К., Муз. Україна, 1972. — 215с.
11. Барсегян И. А. О классификации форм культурной традиции. //Сов. этнография, 1981. №2. –С. 102-104.
12. Бернштейн В.М. Традиция и социокультурные структуры.//Сов. этнография, 1981. – №2. –С. 107-109.
13. Богатырев П.Г. Фольклор как особая форма творчества./Вопросы теории народного искусства.–М.:Искусство, 1971. –С. 369-384.
14. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. – М: Худож. лит., 1946. – 646 с.
15. Власова В.Б. Традиция как социально-философская категория.// Философские науки, 1980 №4,–С.30-40.
16. Власова В.Б. Об исторических типах художественной ориентации.//Сов. этнография, –1981 –№2. –С.112-114.
17. Гошуляк Й.Г. Й свого не цурайтесь: спогади, листування, матеріали / Худож. оформ. М. Канюса. — Львів: Каменяр, 1995. — 590 с.
18. Дивосвіт Гната Хоткевича. Аспекти творчої спадщини : Матеріали науково-практичної конференції «Творча спадщина Гната Хоткевича», присвяченої 120-річчю від дня народження Гната Хоткевича. — Х., «Форт ЛТД», 1998. — 159 с.
19. Дзига. Українські дитячі ігри й молодечі народні та розваги. / Композиція П.Г.Черемського, Укладачі: В.І.Семеринський, П.Г.Черемський. Х.: Друк, 1999. — 528 с. : кол. іл. 61.
20. Гиппиус Е.А. Проблемы ареального исследования традиции русской песни в областях украинского и белорусского пограничья.// Традиционное народное музыкальное искусство и современность: (Вопросы типологии) Сб.тр. Вып.60/ Отв. ред. М.А.Енговатова – М., 1982. –С.5-13.
21. Гошовский В.Л.У истоков народной музыки славян: Очерки по музыкальному славяноведению. – М.: Сов. композитор. – 1971.-304 с.
22. Грица СИ. Мелос української народної епіки. К.: Наук, дум., 1979.-245 с.
23. Гусев В.Н. Эстетика фольклора. - Л.: Наука, 1967. - 318с.
24. Гусев В.Н. О специфике восприятия фольклора (К проблеме синестезии в искусстве)
25. Творческий процесс и художественное восприятие. Л., 1978. -С. 84-95.

26. Гуревич А.Я. Пространственно-временной континуум «Песни о Нибелунгах»//
27. Традиция в истории культуры, (изд. научн. совета по истории мировой культуры). – М.: Наука, 1978. – С.39 – 48.
28. Давыдов А.Г. Культура – природа – традиция / Традиция в истории культуры.. – М.: Наука, 1978. – С.112-122.
29. Земцовский И.И. Социальное и музыкальное. Сов. музыка. – 1981г.,– №1. – С.84–88.
30. Єфремова Л. О. Частотний каталог українського пісенного фольклору. В трьох частинах. Ч. I. Опис / Л. О. Єфремова. — К. : Наук. думка, 2009. — 720 с.
31. Єфремова. Л. О. Наспиви українських весільних пісень / Л. О. Єфремова. — К. : Наук. думка, 2006. — 191 с
32. Іваницький А. І. Історичний синтаксис фольклору. Проблеми походження, хронологізації та декодування народної музики / А. І. Іваницький. — Вінниця. : НОВА КНИГА, 2009. — 404 с.
33. Іваницький А. І. Хрестоматія з українського музичного фольклору (з поясненнями та коментарями). Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації / А. І. Іваницький. — Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. — 520 с.
34. Іваницький А.І. Українська народна музична творчість: Посіб. для вищих та середніх учбових закладів. - К.: Муз. Україна, 1990. – 334 с.
35. Іванов П.В. Игры крестьянских детей. // Сборник Харьковского историко-филологического общества. Т.2.— X.,1890. — С.35 – 60.
36. Іванов П.В. Жизнь и поверья крестьян Купянского уезда Харьковской губернии / Упорядкування і передмова М. М. Красикова. — Харків : Майдан, 2007. — XLIII, 216, X, 58 с. (Серія «Студії з фольклору та етнографії Слобожанщини». Випуск 2).
37. Калущька Н. Мистецька діяльність О. Кошиця і в контексті музики ХХ ст.. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. – К., 2001. – 21 с.
38. Калашник М. До проблеми функціонування жанру сюїти в сучасній українській музиці / М.Калашник // Українське музикознавство. - Вип.26. - К., 1991'. - С. 230-239.
39. Кияновська Л.О. Віденська музична україніка і творчість Олександра Кошиця // Український світ. – 1999, спецвипуск. — С.14 –15.
40. Кияновська Л.О. Українська музична культура: Навч. посіб. — Львів: “Тріада плюс”, 2009. — 336 с.
41. Кошиць О. З піснею через світ. – К., 1998. – 326 с.
42. Кошиць О. Про українську пісню і музику. – Нью-Йорк: “Наша Батьківщина”, 1970. — Репринт. вид. — К.: ”Музк. Україна”, 1993. — 48с.
43. Куропатський Мирон. Історичний шлях українців в Америці// Берегиня Всеукраїнський народознавчий кварталник, число 2 за 2000р. — С.42-51.
44. Карась Г.В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття: монографія / Ганна Василівна Карась. — Івано-Франківськ: —Типовіт, 2012. — 1164 с.
45. Кияновська Л.О. Українська музична культура: Навч. посіб. — Львів: «Тріада плюс», 2009. — 356с.
46. Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии.: Труды Харьковской предварительной комиссии по устройству 12 Археологического съезда., т.2, ч.1 и 2., Тип. Печатное дело, 1902. — С. 121 – 138.
47. Козаренко О. Українська духовна музика ХХ ст. та національна музична мова: / О. Козаренко // Наук. записки Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка.: Серія: Мистецтвознавство, №2 (5). – 2000. – С. 3-8.
48. Козаренко О. Феномен української національної мови: монографія / О. Козаренко. – Львів, 2000. – 384 с.
49. Карищева Т.І. Петро Сокальський. К.: Музична Україна, 1978.

50. Кауфман Л.С. С.С. Гулак-Артемовский. К.: Музична Україна, 1981.
51. Козицький П.О. Спів і музика в Київській Академії за 300 років її існування. К.: Музична Україна, 1971.
52. Лазебник С.Ю. Роман з діаспорою. Історія і сьогодення взаємовідносин.. — К.: Істина, 2012. — 200 с.
53. Лисенко М.В. Про народну пісню і про народність в музиці. К.: Мистецтво, 1955.
54. Мацієвський І.В. Дзвінкові інструменти українських Карпат: про сакральне й профанне в традиційному інструменталізмі часу / Народна творчість українців в просторі та часі : Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» / За ред. проф. Г.Аркушина. — Луцьк: ВМА «Терен», 2010. — С.487-498. — 544 с.
55. Мацієвський І.В. Прологомени дослідження етнічної музики українського зарубіжжя.// Ігор Мацієвський Ігри і співголосся. Контонація. Музикологічні розвідки. — Тернопіль: «Астон», 2002. — С.132 – 137.
56. Мацієвська В.І. Ідеї Клімента Квітки і сучасна комплексно-апробаційна і когнітивна методика дослідження традиційної інструментальної культури (до 130-ліття з дня народження видатного українського вченого) / Народна творчість українців в просторі та часі : Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» / За ред. проф. Г.Аркушина. — Луцьк: ВМА «Терен», 2010. — С.100-110. — 544 с.
57. Мацієвський Ігор. Ігри і співголосся. Конто нація. Музико логічні розвідки. — Тернопіль: «Астон», 2002. — 172 с.
58. Мацеевский И.В. В пространстве музыки. — СПб.: РИИИ, 2011. — Т. 1. — 206 с.
59. Музичний фольклор Донбасу : весільні пісні. / Збирання, нот., упоряд. О.В.Тюрикова — Донецьк : ТОВ «Юго-восток, Лтд», 2005. — 440 с.
60. Муравський шлях - 97. Матеріали фольклорно-етнографічної експедиції. Х., ХДІК. — 1998. — 360 с.
61. Мурзіна О.І. Красне письменство як джерело музично-етнографічної інформації (Слобідська Україна у творах Г.Квітки-Основ'яненка) / О.І.Мурзіна / Проблеми етномузикології: Зб. наук. праць. — Вип. 2. / Упоряд. О. Мурзіна. — К., 2004. — 364с. — С. 317 – 327
62. Квитка К.В. Избранные труды: в 2-х т./ Сост. и коммент. В.Л.Гошовского. — М: Сов. композитор, —1971-1973. — Т. 1-2.
63. Кліменко І., Гончаренко О. Географія ритмічних трансформацій весільної структури «чвертка 53 двічі»: алгоритм дольносп. СІМР-7. — Львів, 1997. — С. 28–36.
64. Колесса Ф.М. Ритміка українських народних пісень /Музикознавчі праці. — К.: Наукова думка, 1970,—С. 21–233.
65. Коропшченко Г.М. Традиційні зимові пісні на території сучасної Київщини (межиріччя Тетерева та Ірпеня). // Всеукраїнська науково-творча конференція «Проблеми розвитку художньої культури». Тези доп. К, 1994. — С. 187–188.
66. Мазель Л.А. О некоторых сторонах концепции Б.В.Асафьева // Статьи по теории и анализу музыки, — М.: Сов. композитор, 1982. — С. 277–307.
67. Маркарян Э.С. Теория культуры и современная наука: Логико-методологический анализ. М.:Мысль, 1983. — 284с.
68. Маркарян Э.С. Узловые проблемы теории культурной традиции. // Сов. этнография,1981. —№2. С.78–97.
69. Мехнецов А.М. Традиция как основной принцип народной музыкальной культуры/Материалы всероссийской науч.–практич. конференции «Прошлое и настоящее русской хоровой культуры» Ленинград, 18–24 мая 1981г.// Всероссийский фестиваль «Невские хоровые ассамблеи». — М., 1984. — С.32–34.
70. Мехнецов А.М. Традиция как основополагающий принцип народной музыкальной культуры. / Русская народная песня. Жанр, стиль, традиция.Сб. науч. статей. — Л.: Изд. ЛОЛГК, 1985.— С.5–19.

71. Мурзіна О.І. До поняття «Протяжної пісні». // Четверта конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель.: Матеріали / Ред.-упоряд. Б.Луканюк – Львів, 1994. – С.5–21.
72. Народна творчість українців в просторі та часі : Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору «Берегиня» / За ред. проф. Г.Аркушина. – Луцьк: ВМА «Герен», 2010. – 544 с.
73. Народні пісні Рівненщини : Фонографічний збірник / Редактор-упоряд., автор переднього слова і приміток Надія Супрун-Яремко. – Рівне : ПП М. Дятлик, 2013. – 460 с.
74. Наулко В. Український етнос у часі та просторі. Берегиня. Історія, традиції, звичаї українського народу. число 1 за 1992 р. — С. 15–26.
75. Новикова Л.І. До питання про пізні нашарування в фольклорі Слобідської України // Родовід, – 1995. – №11. – С. 82–87.
76. Орлов Г. Время и пространство музыки [Текст] : стаття / Г. Орлов // Проблемы музыкальной науки: Сб. ст. — Вып. 1. — М. : Сов. композитор, 1972. — С. 358-394.
77. Осадча В.М. Народнопісенна культура Слобожанщини. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства. Х.: ХДАК, 2000. – 20с.
78. Осадча В.М. Обрядова пісенність Слобожанщини : навч. посіб. / В. М. Осадча. — Х.: Видавець Савчук О. О., 2011. — 184 с., іл. (Серія «Слобожанський світ». Вип. 2)
79. Осадча В.М. Функціонування осередкової фольклорної традицій в сучасному культурному середовищі. / Мистецтвознавчі аспекти славістики. Збірник наукових праць. До XIII міжнародного з'їзду славістів. Відповідальний редактор І.М.Юдкін. Київ, 2002 — (Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. Наукові записки культурологічного семінару. Вип.2) — С. 66–72.
80. Осадча В.М. Харківська школа наукових досліджень слобожанської народнопісенної культури XIX ст. // Культура України. вип. 7. Мистецтвознавство: Зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури; відп. ред. О.Г.Стахевич. — Х.:ХДАК, 2000.— С.231–238.
81. Осадча В.М., Польський І.С. Харківська державна академія культури як один з центрів вивчення фольклорного процесу на Слобожанщині. // Культура України. Вип.5. Зб. наукових праць. За ред. В.М. Шейка, О.Г. Стахевича. — Х., ХДАК, 1999. —С.200–206.
82. Очеретовська Н.Л., Цицалюк Н.М., Черемський К.П. Український словник музичних термінів: Наукове видання. – Харків : Видавництво «Атос», 2008. – 178 с.
83. Осадча В.М. Сучасні форми побутування фольклорної традиції на Харківщині. //Тези Всеукраїнської краєзнавчої конференції, присвяченої 70-річчю українського комітету краєзнавства. 28–29 червня 1995 р. Х.,1995. – С.37–38.
84. Осадча В.М. Проблеми вивчення регіональної фольклорної традиції Слобожанщини. // Матеріали Першої Міжнародної міждисциплінарної конференції «Побут. Ритуал. Традиція» Вісник Харк. Держ. Університету №407. – Х.: ХДУ, 1998. – С. 176–179.
85. Перлини Кам'янецьчини. / Упоряд. Т. Сис-Бистрицька. — Хмельницький., Культурологічне подільське братство., — 1992. — 45 с.
86. Повік не зів'яне: стрілецькі пісні Михайла Грайворонського. — Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ облполіграфвидаву, 1990. – 64с.
87. Проблеми етномузикології: Зб. наук. праць. — Вип. 2. / Упоряд. О. Мурзіна. — К., 2004. — 364с.
88. Проблеми етномузикології. Зб. наук. ст.. — Вип.. 4. (Упоряд. О.І.Мурзіна) –Київ. – 2009. – 337 с.
89. Проблемы типологии в этнографии. М.: Наука, 1979.
90. Рудчук Ю. Родина Розумовських: меценати і добродійці : історико-мистецьке дослідження / Ю.А. Рудчук. — К.: Освіта України. — 2011. — 128 с.
91. Родина Колесів у духовному і культурному житті України кінця XIX – XX століття (з нагоди 130-річчя від дня народження академіка Філарета Колесси та 100-річчя від

- дня народження академіка Миколи Колесси): Зб. наук. пр. тп матеріалів. – Львів, 2005. – 476 с.
92. Системный подход в современной науке / Проблемы методологии системных исследований, – М., 1970.
93. Скребков С.С. Художественные принципы музыкальных стилей. – М.: Музыка, 1973. – 446с
Сохор А. Социология и музыкальная культура [Текст] : исследование / А. Сохор. — М. : Музыка, 1975. — 98 с.
94. Сумцов М.Ф. Дослідження етнографії та історії культури Слобідської України Вибрані праці / Упорядкування, підготовка тексту, передмова, післямова та примітки М.М.Красикова. — Харків: видавництво «АТОС», 2008. — 558с., іл.. (Серія «Студії з фольклору та етнографії Слобожанщини», Випуск 3).
95. Типология основных элементов традиционной культуры./ Отв. ред. М.В.Крюков, А.И.Кузнецов. – М.: Наука, 1984.
96. Тишевська Л.Г. Українознавча проблематика в наукових студіях харківських учених першої половини ХІХ ст. / Л.Г.Тишевська // Культура України. Зб. наук. пр. Вип. 22. Культурологія. Мистецтвознавство: / Харк. держ. акад. культури; відп. ред. В.М. Шейко. – Х.:ХДАК, 2008.— С.101 – 108.
97. Традиційна бандура: минуле, сучасне, майбутнє : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (18-19 червня 2016 р.) ; упоряд. К.П.Черемський. – Харків : Видавець Савчук О.О. ; НМНК Музей Івана Гончара, 2016. – 232 с.)
98. Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України ХХІ століття: Зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25-26 квітня 2017 р. – К. : НАКККіМ, 2017. – 300 с.
99. Тюрікова О. Рушійний компонент фольклорної динаміки (до вивчення фольклору Донеччини) // Проблеми етномузикології: Зб. наук. праць. – Вип. 2. / Упоряд. О. Мурзіна. —К., 2004. — 364с. С. 294-316.
100. Тюрікова Е.В. «Стероотражение» фольклорной традиции: (По экспедиционным материалам) Экспедиционные открытия последних лет: Народная музыка, словесность, обряды в записях 1970-х – 1990-х годов. – СПб.: Дмитрий Буланин, 1996.–С.214-224.
101. Тюрікова О.В. Сучасний фольклоризм в Україні як актуалізація національних потреб часу (методологічні та методичні засади факультативної теми) Наукові записки Тернопільського держ. педагогічного університету університету ім. Володимира Гнатюка. : Серія Мистецтвознавство. №2. – 1999. – 128с. – С.82-86
102. Українська пісня за кордоном. Світова концертна подорож Українського національного хору підпроводом О. Кошиця (Голос закордонної критики) Париж, 1929. — 287 с.
103. Український музичний фольклор [Текст] : підручник для вищ. учбов. закладів / Упоряд. А.І. Іваницький ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського, НАН України. — 3-тє вид., доопрацьов. — Вінниця : Нова книга, 2004. — 320 с.
104. Фольклор. Поэтика и традиция. // Под ред. В.М.Гацака М.,1988. – 343с.
105. Фольклор у просторі і часі / Зб. статей. Автор і уполядн. Грица С.Й., Тернопіль, 2000.
106. Хай М.О. Микола Будник і кобзарство. – Львів: Видавництво «Астролябія», 2015. – 320 с.
107. Харківський кобзар Іван Іович Кучугура-Кучеренко (1878-1937): Ювілейна збірка до 130-річчя від дня народження / К.П. Черемський та ін. – Харків: Золоті сторінки, 2008. – 100с.; 23 ілл. Володимира Гнатюка. : Серія Мистецтвознавство. №2. – 1999. – 128с. – С.82-86.
108. Харків у контексті світової музичної культури: події та люди : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф., 3-4 квіт. 2008 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України, Ін-т культурології. - Х., 2008. – 172 с.

109. Харківський інститут мистецтв ім. П.І. Котляревського 1917 - 1992. — Х.: ХИИ, 1992. — 444 с.
110. Хоткевич Г. Бандура та її можливості. / Передмова В.Мішалова.— Харків: Глас—Майдан, 2007. — 92 с. (Серія «Музична спадщина Г.Хоткевича. Вип. 2)
111. Хоткевич Г.М. Музичні інструменти українського народу. *Друга редакція* / упоряд., підг. Тексту, покажч. О.О.Савчук ; післямови І.В.Мацієвського, В.Ю.Мішалова, М.Й.Хая. —Харків : Видавець Савчук О.О., 2012. — 512 с. ; 212 ілл. — (Серія «Слобожанський світ». Випуск 4)
112. Хоткевич Г. Твори для харківської бандури. / Передмова В.Мішалова. — Харків : ТО Ексклюзив, 2007. — 302 с. (Серія «Музична спадщина Г.Хоткевича. Вип. 2)
113. Черемський, Кость. Повернення традиції. З історії нищення кобзарства. — Харків, 1999. — 288с., 124 ілюстр.
114. Черемський Кость. Традиційне співцтво. Українські співці-музиканти в контексті світової культури: Наукове видання. – Харків: Видавництво «Атос», 2008. — 248с. Розділ 3 С. 181-219
115. Чижикова Л.Н. Русско-украинское пограничье: История и судьбы традиционной культуры. – М.: Наука, 1989. – 253с
116. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури Слобідської України : навч. посібник / В.М.Шейко, Л.Г.Тишевська / . – Х. : ХДАК, 2012. – 224 с.
117. Шишкіна О.А. Принципи роботи по відродженню гуртового співу на Харківщині (на прикладі діяльності фольклорного гурту “Веснянки” Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна) Проблеми історії та археології України. Збірник матеріалів Міжнар. наук. конфер. до 100-річчя ХІІ Археологічного з'їзду в г. Харкові 25-26 жовтня 2002р. — Х.: східно-регіональне видання, 2002. — С. 33–35
118. Щепакін В.М. Музична культура Сходу і Півдня України другої половини ХІХ – початку ХХ століть : європейські виміри : монографія / В.М.Щепакін. – Харків : ФОП Панов А.М., 2017. – 479 с.
119. Щуров В.М. О региональных традициях в русском народном музыкальном творчестве. // Музыкальная фольклористика Ред.А. А. Банин. – Вып. 3 – М.: Сов. композитор, 1986. – С. 11 – 47.

Допоміжна

1. Алжнев Ю.Б. «Якби не ми та не ви...» Фольклорне дійство в 3-х частинах для гурту співаків у супроводі троїстих музик / Музична версія Юрія Алжнева. – Дніпропетровськ, Видавець Юрій Сердюк. — 2007. – 284 с. нот. [З репертуару театру народної музики України «Обереги»]
2. Багрянний, Іван Українці біля Тихого океану / Березиня. Всеукраїнський народознавчий часопис, число 3 за 1999 р. — С.68 –76.
3. Боровик М.К. Творчість Андрія Штогаренка. К. : Наукова думка, 1970.
4. Василенко З.І. Фольклористична діяльність М.В. Лисенка. – К. : Наук. думка, 1972.
5. Дей О.І. Народно-пісенні жанри. / О. І. Дей /, К., «Музична Україна». — 1983.
6. Гебнер Рольф. Українські емігранти – письменники, митці, вчені - в Німеччині 1 половини ХХ століття. // Матеріали Другого Міжнародного конгресу українців, Львів, 22-28 серпня 1993 р. – С. 265-268.
7. Дружки та бояри на слобожанському весіллі. Доби́рка етнографічних матеріалів та нотацій. Х., ХОЦНТ, 1993. — 20 с.
8. Історія міста Харкова ХХ століття/ О. Н. Ярмаиш, С.І. Посохов, А.І.Епштейн та ін.: Худ. оформлювач І.В. Осипов. — Харків: Фоліо; Золоті сторінки, 2004. – 686с., зокрема Розділ 1 ХАРКІВ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ., Музика С.74–80; РОЗДІЛ ІV

ХАРКІВ В ПЕРІОД ВІДБУДОВИ Музична культура та культурно-освітні установи с.440–444; РОЗДІЛ V ХАРКІВ У СЕРЕДИНІ 50- НА ПОЧАТКУ 90-Х РОКІВ С.511–527; РОЗДІЛ VI ХАРКІВ У ДОБУ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ культура С. 656–660.

9. Збірник шкільних пісень. Склав проф. В.Ступницький: Для дитячого хору початкових шкіл в супр. фортепіано. Х., 1942. літогр. худ. — 16с.
10. Обрядові пісні с. Кручик Богодухівського району Харківської обл. / Упор. В.М.Осадча. — Х., ХОЦНТ, — 1993. — 11 с.
11. Обрядові пісні с. Яковенкове Балаклійського району Харківської області. / Упор. Д.О.Лебединський. — Х., ХОЦНТ, —1993. — 15 с.
12. Обычаи, поверья, кухня и напитки малороссиян Сост. Н. Маркевич. — К., 1860. — 171с.
13. Охранчук О. Володар “золотої батуги”// Український світ. — 1999, спецвипуск. — С.20–21
14. Пісні Слобідської України. Фонографічна збірка. Упоряд. В.Ступницький. — Харків, 1929. — 52 с.
15. Пісні Слобідської України. Фонографічна збірка. Упор. Л.Новикова. — Х., Майдан, —1996. —
16. Пісні Сумщини: Укр. нар. пісні: Пісенник / Фольклор. записи та вступ. ст. В.В.Дубравіна; Редкол. М.М.Гордійчук та ін. — К.: Муз. Україна, 1989. —503 с.
17. Пісні однієї родини. Упоряд. В.В.Дубравіна. — К., Музична Україна, 1988. —125 с.
18. Порфирий Мартинович і сучасність: Матеріали науково-практичної конференції з нагоди 150-річчя з дня народження П.Д.Мартиновича, 8 грудня 2006р. — Харків, 2006. — 48с.
19. Сьпіваник українських січових стрільців. Перевидано за виданням: Відень, 1918. — Львівське відділення Українського фонду культури, Львів, 1990. — 126с.
20. Соневицький І. Артем Ведель і його музична спадщина. — Нью-Йорк, 1966.
21. Толочко П. Створено міжнародну асоціацію українців // ”Пам’ятки України”, число 4 за 1989 р. — С.38-39.
22. Фольклорні осередки Харківщини / Упор. К.Дорохова, В.Осадча, Н.Плотнік. — Х.: Регіон-інформ, 2002. — 380 с.

15. Інформаційні ресурси

1. . <http://photo.didjeridu.org.ua/hotyynshchyna/Muzfolk.html...Іваницький> Анатолій Іванович - назва з екрана
2. <http://www.folk.org.ua/> Українська автентична музика _ назва з екрана
3. <https://sites.google.com/site/zpkkvitky/> Електронне видання прижиттєвих праць К.Квітки
4. http://photo.didjeridu.org.ua/hotyynshchyna/books/umf_ka/umf_ka4.pdf Анатолій Іваницький Українська музична фольклористика _ назва з екрана.
5. nakkim.edu.ua/.../2017_transformaciyini_procesy_v_mysteckiy_osviti_ta_kulturi_ukra...